

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.005.05.2020

Leszek Ochrymczuk
Urząd Gminy Żagań

ul. Armii Krajowej 9
68-100 Żagań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/005 - Realizacja zadań finansowanych z Funduszu Dróg Samorządowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Żagań (dalej: <i>Urząd</i> lub <i>Gmina</i>), ul. Armii Krajowej 9, 68-100 Żagań
Kierownik jednostki kontrolowanej	Leszek Ochrymczuk, Wójt Gminy Żagań (dalej: <i>Wójt</i>), od dnia 5 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Planowanie i realizacja projektów drogowych finansowanych z Funduszu Dróg Samorządowych (dalej: <i>FDS</i> lub <i>Fundusz</i>).
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do czasu zakończenia kontroli, tj. 29 września 2020 r. z wykorzystaniem danych dotyczących wcześniejszych okresów.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Anna Huziej, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli numer LZG/36/2020 z dnia 15 czerwca 2020 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina prawidłowo planowała i realizowała³ projekty drogowe dofinansowane ze środków FDS oraz osiągnęła zakładane efekty, współfinansowane z Funduszu przedsięwzięcia (z uwagi na ich zakres i skalę⁴) w sposób istotny przyczyniły się do poprawy gminnej infrastruktury drogowej. Prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową środków z FDS, a rozliczenia dofinansowania zadań zostały sporządzone rzetelnie i przekazane Wojewodzie w terminie określonym w umowie. Zadania były realizowane przez wykonawców wybranych zgodnie z przepisami Prawa zamówień publicznych⁵, a nadzór nad ich realizacją został zapewniony przez ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego.

Stwierdzono jednak naruszenie postanowień umowy o dofinansowanie w zakresie wypełnienia obowiązku poinformowania i uzyskania akceptacji Wojewody na zmianę materiałów budowlanych i przestrzegania terminu informowania Wojewody o zawarciu umowy z wykonawcą i inspektorem nadzoru inwestorskiego. Ponadto na przebudowanej drodze w Trzebowie nie wprowadzono stałej organizacji ruchu, mimo upływu terminu określonego przez organ zarządzający ruchem, a użytkownicy dróg nie zostali poinformowani o realizacji zadania z udziałem środków FDS, poprzez zamieszczenie tablic informacyjnych, mimo wymogów w tym zakresie określonych

w ustawie o FDS i umowie o dofinansowanie.

W Gminie sporządzono Plan rozwoju sieci drogowej, natomiast Projekt planu finansowania budowy, przebudowy, remontu dróg został opracowany dopiero w toku kontroli.

Wójt terminowo wywiązywał się z obowiązku przekazania Dyrektorowi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad formularza danych o sieci dróg publicznych poza granicami administracyjnymi miast, przy czym wykazane dane były nierzetelne, do czego mógł się przyczynić brak kompletnej i aktualnej ewidencji dróg gminnych. Gmina nie w pełni wywiązywała się również z obowiązku przeprowadzania okresowych (rocznych i pięcioletnich) przeglądów dróg wymaganych przepisami Prawa budowlanego⁶.

Podkreślenia wymaga, że jeszcze w toku kontroli podjęto lub zadeklarowano działania zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Szczegółowym badaniem objęto dwa zadania pn. Przebudowa drogi gminnej numer 007422F w miejscowości Trzebów, w kierunku Dobre nad Kwisą oraz Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo.

⁴ W okresie objętym kontrolą Gmina złożyła sześć wniosków o dofinansowanie z Funduszu na zadania o łącznej przewidywanej kwocie ich realizacji w wysokości 8.844,1 tys. zł, z czego cztery zadania o łącznej wartości 3.355,1 tys. zł uzyskało dofinansowanie w łącznej kwocie 2.136,1 tys. zł, a pozostałe dwa są w trakcie procedury naboru (wg stanu na 29.09.2020 r.).

⁵ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.), dalej: PZP.

⁶ W przypadku dwóch z sześciu dróg objętych szczegółowym badaniem stwierdzono brak przeglądów rocznych w 2019 r. i brak przeglądów pięcioletnich. W przypadku jednej z tych dróg przegląd roczny w 2020 r. i przegląd pięcioletni przeprowadzono w toku kontroli.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Planowanie i realizacja projektów drogowych współfinansowanych z FDS

Opis stanu faktycznego

1. Planowanie i przygotowanie projektów drogowych

1.1. Wykonywanie zadań zarządcy dróg lokalnych, określonych w ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych⁷ (dalej: *ustawa o drogach publicznych*), współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich oraz prowadzenie spraw dotyczących m.in. bieżących remontów dróg, chodników, parkingów, placów i ścieżek rowerowych należało do Referatu Gospodarki Komunalnej, Rozwoju i Nieruchomości⁸ (dalej: *Referat*).

(akta kontroli str. 3-28)

Zadania w zakresie utrzymania dróg gminnych w tym remontów nawierzchni, realizacji i odbioru inwestycji gminnych dróg publicznych oraz prowadzenia ewidencji dróg gminnych i obiektów drogowych przypisano do zakresu czynności podinspektora zatrudnionego w Referacie.

W kontrolowanym okresie stanowisko to zajmowały dwie osoby⁹, z których żadna nie posiadała wykształcenia kierunkowego¹⁰, uprawnień budowlanych ani szkoleń związanych z realizacją zadań z zakresu budowy i zarządzania siecią drogową. Kierownik Referatu również nie posiadał wykształcenia kierunkowego ani dodatkowych kwalifikacji z zakresu budowy i zarządzania siecią drogową¹¹.

(akta kontroli str. 29-37)

Wójt wyjaśnił, że przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak zainteresowania pracą w Urzędzie ze strony osób posiadających takie kwalifikacje (tj. wykształcenie kierunkowe, uprawnienia budowlane oraz szkolenia związane z realizacją zadań z zakresu budowy i zarządzania siecią drogową). Jednocześnie Wójt zadeklarował skierowanie w najbliższym czasie na szkolenia z zakresu budowy i zarządzania drogami, w ramach posiadanych środków, osób obecnie realizujących zadania w tym zakresie.

(akta kontroli str. 197-198, 202-204)

Ponadto ustalono, że wpływ na niepełną lub nierzetelną realizację objętych kontrolą zadań (opis stwierdzonych nieprawidłowości w tym zakresie zamieszczono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*) było nadmierne obciążenie zadaniami stanowiska pracy, na którym realizowano te zadania.

W zakresie planowanych lub podjętych działań mających na celu poprawę tej sytuacji Wójt wyjaśnił, że: *Z uwagi na brak możliwości zatrudnienia dodatkowej osoby na stanowisku pracy, na którym realizowane są zadania związane z utrzymaniem dróg gminnych podjąłem działania mające na celu zmniejszenie zakresu zadań wykonywanych przez osobę zatrudnioną na tym stanowisku. W tym*

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 470, ze zm.

⁸ Zarządzenia Wójta Gminy Żagań w sprawie Regulaminu organizacyjnego: numer 41/13 z dnia 20.05.2013 r. (zmienione zarządzeniem numer 13/19 z dnia 28.01.2019 r.); numer 31/19 z dnia 10.04.2019 r.; numer 89/19 z dnia 13.09.2019 r.

⁹ Jedna osoba od 17.04.2018 r. do 07.05.2019 r. i jedna osoba od 25.03.2019 r. do nadal.

¹⁰ Osoba zatrudniona do 07.05.2019 r. posiadała wykształcenie wyższe na kierunku turystyka i rekreacja, specjalność hotelarstwo, osoba zatrudniona od 25.03.2019 r. posiadała wykształcenie średnie, technik handlowiec, była na III roku studiów, kierunek budownictwo, planowany termin zakończenia studiów 28.02.2021 r.

¹¹ Osoba zajmująca stanowisko Kierownika referatu od 06.04.1993 r. do 27.07.2019 r. posiadała wykształcenie wyższe – kierunek ustrojoznawstwo oraz administracja publiczna, rozszerzone o zarządzanie nieruchomościami. Kierownik referatu od 25.09.2019 r. posiada wykształcenie wyższe – kierunek mechanika i budowa maszyn, w zakresie technologii maszyn.

celu, już w toku kontroli, zadania związane z transportem zbiorowym wykonywane dotychczas przez tego pracownika zostały przypisane do zakresu czynności innej osoby.

(akta kontroli str. 390-391)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.¹² Gmina zarządzała siecią dróg publicznych o łącznej długości 87,577 km (41 dróg gminnych – 20 zakwalifikowanych jako lokalne i 21 dróg dojazdowych) w tym 38,008 km dróg utwardzonych¹³ oraz 49,569 km dróg gruntowych¹⁴.

Ponadto Gmina zarządzała¹⁵ 47 odcinkami dróg wewnętrznych (niemających charakteru dróg gminnych – publicznych) o łącznej szacunkowej długości 19,3 km¹⁶.

(akta kontroli str. 38, 207)

1.2. W Gminie opracowano Plan rozwoju sieci drogowej na lata 2018-2025, o którym w art. 20 pkt 1 ustawy o drogach publicznych, który został zatwierdzony przez Wójta Gminy. Plan ten zawierał m.in. wykaz dróg na terenie Gminy, informacje dotyczące klasyfikowania dróg gminnych do przebudowy i remontów, listę inwestycji drogowych przewidzianych do realizacji w latach 2018-2025 oraz ramowy plan ich finansowania (tj. założono finansowanie inwestycji ze środków własnych oraz z udziałem dotacji krajowych i środków unijnych oraz uzależniono realizację inwestycji w danym roku od możliwości pozyskania dotacji z różnych dostępnych źródeł finansowania).

(akta kontroli str. 39-58)

W Gminie nie opracowano projektu planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich, wymaganego przepisem art. 20 pkt 2 ustawy o drogach publicznych, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 59-64)

1.3. Gmina nie posiadała kompletnej i aktualnej ewidencji dróg, obiektów mostowych oraz przepustów, o której mowa w art. 20 pkt 9 ustawy o drogach publicznych, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 65-74, 363-364)

Podinspektor w Referacie wskazał, że Gmina prowadziła ewidencję dróg, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów wymaganą przepisami art. 20 pkt 9 ustawy o drogach publicznych, na bazie programu *Rejestr Dróg*. Program ten jest przestarzały i nie jest możliwe wprowadzenie do niego aktualnych danych. W ocenie pracownika konieczny jest zakup nowego programu, przeprowadzenie inwentaryzacji dróg i stworzenie nowej, aktualnej bazy danych o drogach.

(akta kontroli str. 194-196)

¹² Wg stanu na 31 grudnia 2019 r. długość dróg publicznych w Gminie nie uległa zmianie w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

¹³ Z tego: 26,177 km (według stanu na dzień 31.12. 2018 r. – 24,266 km) - nawierzchnia bitumiczna; 0,816 km (na dzień 31.12.2018 r. – 2,081 km) – nawierzchnia betonowa; 1,587 km - nawierzchnia z kostki; 1,494 km nawierzchnia brukowana oraz 7,934 km (na dzień 31.12.2018 r. – 8,580 km) – nawierzchnia tłuczniowa.

¹⁴ Z tego: 12,746 km – nawierzchnia wzmocniona żwirem, żużlem itp., 36,823 km – nawierzchnia naturalna (z gruntu rodzimego).

¹⁵ Według stanu na 30.06.2020 r.

¹⁶ Dane na podstawie bieżących potrzeb zgłaszanych przez sołectwa w zakresie utrzymania dróg.

Na podstawie dokumentacji prowadzonej dla sześciu dróg¹⁷ (w tym czterech objętych wnioskami o dofinansowanie z FDS¹⁸) ustalono, że książki drogi założone były oddzielnie dla każdego odcinka drogi stosownie do § 10 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom¹⁹ (dalej: *rozporządzenie w sprawie ewidencji dróg*).

Jednakże dokumenty ewidencyjne dróg, od momentu ich założenia, nie były kompletne i aktualizowane. Stwierdzono, że: nie założono i nie prowadzono dzienników objazdu dróg, w książkach drogi nie wskazano osoby upoważnionej do dokonywania wpisów, brakowało wpisów dotyczących wykazów protokołów kontroli (pięcioletnich) stanu technicznego i wartości użytkowej odcinka drogi oraz wpisów dotyczących wykazów dzienników objazdów – kontroli stanu technicznej sprawności odcinka drogi²⁰.

(akta kontroli str. 363-364)

1.4. Analiza dokumentacji Urzędu w zakresie realizacji w okresie objętym kontrolą obowiązków zarządcy dróg gminnych dotyczących przeprowadzania obowiązkowych okresowych kontroli stanu dróg (rocznych oraz pięcioletnich), ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego, przeprowadzona dla sześciu odcinków dróg (w tym czterech objętych wnioskami o dofinansowanie z FDS) wykazała m.in., że:

- w latach 2019 i 2020 dla czterech z sześciu zbadanych odcinków dróg przeprowadzono okresową kontrolę roczną stanu drogi (przegląd roczny) stosownie do wymogów określonych w przepisie art. 20 pkt 10 ustawy o drogach publicznych oraz w art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²¹ (dalej: *Prawo budowlane*), a ww. kontrole dokonywane były przez osoby posiadające wymagane uprawnienia (art. 12 ust. 7 Prawa budowlanego), co było zgodne z art. 62 ust. 4 Prawa budowlanego;
- dla czterech z sześciu zbadanych odcinków dróg przeprowadzono okresową kontrolę stanu drogi (przegląd pięcioletni) stosownie do wymogów określonych w przepisie art. 20 pkt 10 ustawy o drogach publicznych oraz w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego, a ww. kontrole dokonywane były przez osoby posiadające wymagane uprawnienia (art. 12 ust. 7 Prawa budowlanego), co było zgodne z art. 62 ust. 4 Prawa budowlanego.

W przypadku dwóch (w tym jeden odcinek objęty wnioskiem o dofinansowanie z FDS²²) z sześciu zbadanych odcinków dróg nie przeprowadzono przeglądów rocznych w 2019 r. i przeglądów pięcioletnich, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 227-228, 363-364)

¹⁷ Pożarów-Dziętrzychowice (007408F); Jelenin-Witków (005911F); Bożków-Tomaszowo-Chrobrów (007414F); Gorzupia Dolna (007401F); Pożarów-Gryżce (007407F) Trzebów-Dobre nad Kwisą (007422F).

¹⁸ Przebudowa drogi gminnej (zakwalifikowanej jako droga dojazdowa) nr 007422F w miejscowości Trzebów, w kierunku Dobre nad Kwisą; Remont drogi numer 005911F w miejscowości Jelenin; Remont drogi gminnej 007407F w miejscowości Dziętrzychowice; Przebudowa drogi gminnej numer 007414F Bożków-Tomaszowo.

¹⁹ Dz. U. z 2005 r. Nr 67, poz. 582.

²⁰ Przegląd roczny.

²¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, ze zm.

²² Droga Jelenin – Witków (005911F).

Na podstawie wyników ww. przeglądów okresowych czterech odcinków dróg ustalono m.in., że:

- jedna droga była w dobrym stanie technicznym, wymagała podstawowych zabiegów konserwacyjnych, a jedna w bardzo dobrym stanie technicznym (po przebudowie);
- jeden odcinek²³ był w stanie niepokojącym w zakresie jezdni i odwodnienia, wskazano na konieczność zaplanowania remontu zwłaszcza na odcinku Bożnów-Tomaszowo.

(akta kontroli str. 363-364)

Wójt wyjaśnił, że przygotowano dokumentację projektową na przebudowę drogi na odcinku Bożnów-Tomaszowo i złożono w Starostwie Powiatowym zgłoszenie o zamiarze prowadzenia robót budowlanych. Poprawa nawierzchni drogi na odcinku Tomaszowo-Chrobrów została wykonana w ramach bieżącego utrzymania dróg. W przyszłości odcinek ten zostanie przebudowany jako II etap poprawy stanu tej drogi.

(akta kontroli str. 75-77)

W lipcu 2020 r. opracowano dokumentację techniczno - wykonawczą dla zadania Przebudowa drogi gminnej nr 007414F Bożnów-Tomaszowo, w dniu 15 lipca 2020 r. zgłoszono Staroście Żagańskiemu zamiar wykonywania robót budowlanych, a w dniu 6 sierpnia 2020 r. złożony wniosek o dofinansowanie realizacji tego zadania z FDS²⁴:

(akta kontroli str. 78-79, 227-228)

- w jednym przypadku²⁵ stwierdzono, że na odcinku gruntowym ze względu na liczne zapadliska droga wymaga zaplanowania remontu.

(akta kontroli str. 363-364)

Wójt wyjaśnił, że *do czasu zaplanowania środków finansowych na przebudowę odcinka gruntowego, poprawa stanu technicznego drogi będzie realizowana poprzez bieżące, miejscowe naprawy nawierzchni w ramach środków budżetu na bieżące utrzymanie dróg.*

(akta kontroli str. 210-211)

1.5. W zakresie realizacji obowiązku dotyczącego sporządzenia i przekazania Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad informacji o drogach publicznych (gminnych) za poszczególne lata objęte kontrolą (art. 20 pkt 9a ustawy o drogach publicznych) ustalono m.in., że:

- Wójt terminowo sporządził i przekazał ww. informację za rok 2018 i 2019 (tj. w dniu 23 stycznia 2019 r. i 31 marca 2020 r.²⁶). Informacja za 2019 r. została sporządzona na obowiązującym formularzu, natomiast w informacji za 2018 r. brakowało części informacji, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

²³ Droga F007414, Bożnów-Tomaszowo-Chrobrów.

²⁴ Długość odcinka objętego zadaniem – 1.905,9 m; termin realizacji 03-11.2021 r.; koszt realizacji zadania 4.999,7 tys. zł.

²⁵ Droga 007408F Pożarów-Dzietrzychowice.

²⁶ Zgodnie § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych, obiektach mostowych, tunelach oraz promach (Dz. U. Nr 67, poz. 583) informacje przekazywane są raz w roku w terminie do końca pierwszego kwartału, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

- długość dróg gminnych wykazana w informacji przekazanej Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad różniła się od długości dróg wykazanej w toku kontroli, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 38, 80-88)

1.6. Na podstawie wniosku z dnia 25 marca 2019 r. Wójt Gminy Żagań zatwierdził projekt stałej organizacji ruchu w ciągu drogi gminnej wewnętrznej ul. Leśna i drogi gminnej wewnętrznej osiedle Słoneczne w m. Tomaszowo (zadanie pn. *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo było dofinansowane ze środków FDS*), co było zgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem²⁷ (dalej: *rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem*).

(akta kontroli str. 89-97)

Na podstawie wniosku z dnia 25 marca 2019 r. organ zarządzający ruchem (Starosta Żagański) zatwierdził w dniu 1 kwietnia 2019 r. projekt stałej organizacji ruchu w ciągu drogi gminnej numer 007422F (działka 210) oraz w ciągu drogi powiatowej nr 1064F w rejonie skrzyżowania z drogą 007422F w Trzebowie, Gmina Żagań. Zatwierdzony projekt dotyczy zadania pn. *Przebudowa nawierzchni drogi w miejscowości Trzebów w gminie Żagań dofinansowanego w ramach FDS*.

Stała organizacja ruchu dla ww. drogi nie została wprowadzona mimo upływu terminu określonego przez Starostę Żagańskiego, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 100-108)

Na podstawie wniosków z dnia 5 sierpnia 2019 r. organ zarządzający ruchem (Starosta Żagański) zatwierdził w dniu 8 sierpnia 2019 r. projekt stałej organizacji ruchu w ciągu drogi gminnej numer 007407F w miejscowości Dietrzychowice (dotyczy zadania dofinansowanego z FDS pn. *Remont drogi gminnej w miejscowości Dietrzychowice*) oraz projekt stałej organizacji ruchu w obrębie skrzyżowania drogi powiatowej nr 1069F z remontowaną drogą w miejscowości Jelenin (dotyczy zadania dofinansowanego z FDS pn. *Remont drogi w miejscowości Jelenin*)²⁸.

(akta kontroli str. 392-409)

1.7. W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpływały skargi ani wnioski dotyczące niewłaściwego stanu technicznego dróg, poprawy, zmiany oznakowania lub organizacji ruchu, bądź nieprawidłowego zabezpieczenia prowadzonych robót na drodze lub w pasie drogowym.

(akta kontroli str. 109)

Opis stanu
faktycznego

2. Realizacja projektów drogowych

2.1. W latach 2019-2020²⁹ Gmina Żagań złożyła sześć wniosków o dofinansowanie z FDS, które dotyczyły następujących zadań:

- Przebudowa drogi gminnej (zakwalifikowanej jako droga dojazdowa) numer 007422F w miejscowości Trzebów, w kierunku Dobrze nad Kwisą; na odcinku 0,281 km, w okresie od lipca 2019 r. do czerwca 2020 r.; przewidywany koszt

²⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 784.

²⁸ Planowany termin wprowadzenia zmiany organizacji ruchu do 31 grudnia 2020 r.

²⁹ Wg stanu na 22 września 2020 r.

realizacji zadania – 389.522 zł³⁰. Zgodnie z umową z dnia 22 października 2019 r. przyznano dofinansowanie środkami z FDS w wysokości 233.713 tys. zł, co stanowiło 60% całkowitych kosztów realizacji zadania. Aneks z dnia 30 kwietnia 2020 r. wprowadzono zmiany w umowie, które dotyczyły: zwiększenia całkowitych kosztów realizacji zadania oraz wkładu własnego³¹, terminu podpisania umowy z wykonawcą (z lipca na październik 2019 r.), terminu zakończenia realizacji zadania (z czerwca 2020 r. na listopad 2019 r.) oraz oddania zadania do użytkowania (z czerwca 2020 r. na grudzień 2019 r.). Po uwzględnieniu ww. zmian dofinansowanie z FDS stanowiło 55,8% całkowitych kosztów realizacji zadania. Powodem aneksowania umowy było ustalenie w wyniku przetargu kwoty za realizację zadania wyższej od zakładanej na etapie wnioskowania o przyznanie środków oraz zmiana terminów podpisania umowy z wykonawcą, terminu realizacji zadania i oddania do użytkowania w stosunku do terminów określonych we wniosku, wynikająca z upływu długiego czasu od złożenia do wniosku do zawarcia umowy³², co spowodowało dezaktualizację tych danych;

- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo, na odcinku 0,811 km; w okresie od sierpnia 2019 r. do lipca 2020 r.; przewidywany koszt realizacji zadania 1.229.372 zł³³. Zgodnie z umową z dnia 22 października 2019 r. zadanie zostało dofinansowane środkami z FDS w wysokości 737.623 tys. zł, co stanowiło 60% całkowitych kosztów realizacji zadania. Aneks z dnia 30 kwietnia 2020 r. wprowadzono zmiany w umowie, które dotyczyły: zwiększenia całkowitego kosztu realizacji zadania i wkładu własnego³⁴; terminu podpisania umowy z wykonawcą (z sierpnia 2019 r. na listopad 2019 r.); terminu zakończenia realizacji zadania i oddania zadania do użytkowania (z lipca 2020 r. na czerwiec 2020 r.). Po uwzględnieniu zmian wprowadzonych aneksem dofinansowanie z FDS stanowiło 57,7% całkowitych kosztów realizacji zadania. Powodem aneksowania umowy było ustalenie w wyniku przetargu kwoty za realizację zadania wyższej od zakładanej na etapie wnioskowania o przyznanie środków oraz zmiana terminów podpisania umowy z wykonawcą, terminu realizacji zadania i oddania do użytkowania w stosunku do terminów określonych we wniosku, wynikająca z upływu długiego czasu od złożenia do wniosku do zawarcia umowy³⁵, co spowodowało dezaktualizację tych danych;

- Remont drogi w miejscowości Jelenin, na odcinku 1,324 km; w okresie od stycznia do sierpnia 2020 r.; przewidywany koszt realizacji zadania 1.087.561 zł³⁶; zgodnie z zawartą umową z dnia 15 czerwca 2019 r. zadanie zostanie dofinansowane środkami z FDS w wysokości 761.292 zł, tj. 70% całkowitych kosztów realizacji zadania;

- Remont drogi gminnej w miejscowości Dietrichowice, na odcinku 0,555 km; w okresie od stycznia do sierpnia 2020 r.; przewidywany koszt realizacji zadania 576.351 zł³⁷; zgodnie z zawartą umową z dnia 15 czerwca 2020 r. zadanie zostanie dofinansowane środkami z FDS w kwocie 403.445 zł, co stanowi 70% całkowitych kosztów realizacji zadania;

³⁰ Wniosek złożony 10.04.2019 r.

³¹ Całkowity koszt realizacji zadania 419.092 zł; wkład własny 233.713 zł, kwota dofinansowania z FDS nie uległa zmianie.

³² Wniosek złożony 10.04.2019 r., umowa z dnia 22.10.2019 r.

³³ Wniosek złożony 10.04.2019 r.

³⁴ Wartość zadania: 1.278.527 zł; wkład własny: 540.904 zł, dofinansowanie z FDS 737.623 zł.

³⁵ Wniosek złożony 10.04.2019 r., umowa z dnia 22.10.2019 r.

³⁶ Wniosek złożony 14.08.2019 r.

³⁷ Wniosek złożony 14.08.2019 r.

- Przebudowa drogi gminnej numer 007414F Bożnów-Tomaszowo³⁸, na odcinku 1,906 km; w okresie od marca do listopada 2021 r.; przewidywany koszt realizacji zadania – 4.999.741 zł;

- Remont drogi gminnej w miejscowości Łozy, gmina Żagań³⁹ (droga numer 007434F); na odcinku 0,651 km; w okresie od marca do listopada 2021 r.; przewidywany koszt realizacji zadania – 561.521 zł.

W związku z tym, że przepisy ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Dróg Samorządowych⁴⁰ (dalej: *ustawa o FDS*) dopuszczały dofinansowanie inwestycji samorządowych pierwotnie zakwalifikowanych do dofinansowania w ramach *Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019*, Gmina uzyskała dofinansowanie w ramach FDS do realizacji zadania pn. Przebudowa drogi gminnej numer 007422F w miejscowości Trzebów w kierunku Dobre nad Kwisą; na odcinku 1,265 km; przewidywany koszt realizacji zadania 1.116.140 zł⁴¹. Zgodnie z zawartą umową z dnia 3 czerwca 2019 r. przyznane dofinansowanie wynosiło 558.070zł, co stanowiło 50% całkowitych kosztów realizacji zadania. Umowa została zmieniona dwoma aneksami z dnia 29 października 2019 r. i 30 kwietnia 2020 r., które dotyczyły: obniżenia całkowitej wartości zadania, kwoty dofinansowania z FDS i wysokości wkładu własnego (całkowita wartość zadania – 941,6 tys. zł; dofinansowanie z FDS – 470,8 tys. zł, tj. 50%) oraz terminu rozpoczęcia realizacji zadania (z marca na kwiecień 2019 r.), zakończenia realizacji zadania i oddania do użytkowania (z listopada 2019 r. na czerwiec 2019 r.). Powodem aneksowania umowy było ustalenie w wyniku przetargu kwoty za realizację zadania niższej od zakładanej na etapie wnioskowania o przyznanie środków oraz zmiana terminów podpisania umowy z wykonawcą, terminu realizacji zadania i oddania do użytkowania w stosunku do terminów określonych we wniosku, wynikająca z upływu długiego czasu⁴² od złożenia do wniosku do zawarcia umowy, co spowodowało dezaktualizację tych danych.

(akta kontroli str. 227-228, 410-411)

Zadania objęte wnioskami złożonymi w latach 2018-2019 były ujęte w Planie rozwoju sieci drogowej na lata 2018-2025, natomiast zadania objęte wnioskami złożonymi w 2020 r. nie były objęte ww. planem.

(akta kontroli str. 39-57)

Wójt wskazał m.in. następujące przesłanki wyboru ww. dróg do dofinansowania z Funduszu Dróg Samorządowych:

a) poprawa bezpieczeństwa dojazdu do komendy polygonu w miejscowości Dobre nad Kwisą (zadanie: Przebudowa drogi gminnej numer 007422F w miejscowości Trzebów, w kierunku Dobre nad Kwisą) oraz mieszkańców osiedla Słonecznego w Tomaszowie,

b) zły stan techniczny dróg w miejscowości Jelenin i Dietrzychowice. W miejscowości Dietrzychowice ciek wodny uszkodził drogę, co utrudnia poruszanie się mieszkańców po niej,

c) szybka degradacja drogi Bożnów–Tomaszowo spowodowana tym, że odbywa się po niej ruch samochodów ciężarowych do pobliskiej betoniarni. Na konieczność remontu tej drogi wskazywały również wyniki przeglądów okresowych,

³⁸ Wniosek złożony 06.08.2020 r.

³⁹ Wniosek złożony 06.08.2020 r.

⁴⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1430.

⁴¹ Wniosek złożony 14.09.2018 r.

⁴² Wniosek złożony 14.09.2019 r., umowa zawarta 03.06.2019 r.

d) rosnące koszty utrzymania oraz brak możliwości kolejnych napraw w ramach bieżącej konserwacji przyczyniły się do podjęcia decyzji o remoncie drogi w miejscowości Łozy. Wójt wskazał, że droga ta nie została ujęta w Planie rozwoju sieci drogowej z powodu przeoczenia.

(akta kontroli str. 113-116, 197-198, 202-204)

W toku kontroli szczegółowym badaniem objęto dwa zrealizowane zadania, objęte wnioskami o dofinansowanie złożonymi w 2019 r., tj. Przebudowa drogi gminnej numer 007422F w miejscowości Trzebów, w kierunku Dobre nad Kwisą oraz Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo.

2.2. W latach 2014-2020 na odcinkach dróg wskazanych we wnioskach o dofinansowanie z FDS nie odnotowano kolizji ani wypadków komunikacyjnych.

W przypadku pozostałych dróg gminnych stwierdzono 33 zdarzenia, w których ucierpiała jedna osoba (w tym 32 kolizje i jeden wypadek). Nie stwierdzono, aby przyczyną wypadków był zły stan techniczny drogi (w jednym przypadku przyczyną zdarzenia była niezabezpieczona osłona studni kanalizacyjnej, która swoim obrysem wystawała poza poziom jezdni).

(akta kontroli str. 117-123)

2.3. Na podstawie dwóch wniosków objętych szczegółowym badaniem w toku kontroli ustalono m.in., że:

- ✓ Gmina posiadała dokumentację uprawniającą do realizacji zadania (zgłoszenie zamiaru wykonywania robót budowlanych) oraz projekty budowlane i projekty organizacji ruchu zatwierdzone przez właściwe organy,
- ✓ wszystkie elementy i parametry odcinków dróg zostały opisane zgodnie z projektem budowlanym,
- ✓ wnioski zostały uzupełnione zgodnie z instrukcją podaną przez Wojewodę i zostały w nich wymienione wszystkie planowane roboty budowlane wraz z kosztami (nie stwierdzono nierzetelności danych zawartych we wnioskach).

(akta kontroli str. 361-362)

2.4. Informacje dotyczące zawartych umów o dofinansowanie zadań w ramach FDS zostały zawarte w punkcie 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W okresie objętym kontrolą nie miała miejsca sytuacja, w której Gmina odstąpiła od realizacji zadania, które znalazło się na ostatecznej liście zadań do dofinansowania zatwierdzonej przez Prezesa Rady Ministrów.

2.5. Nie wystąpił przypadek nierozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego realizacji zadania drogowego w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie z FDS⁴³, a tym samym nie wystąpiły przesłanki do wygaśnięcia żadnej z umów z przyczyn wskazanych w art. 28 ust. 7 pkt 2 ustawy o FDS.

(akta kontroli str. 231)

2.6. Na podstawie dwóch postępowań o udzielenie zamówienia na realizację zadań dofinansowanych z FDS, objętych szczegółowym badaniem ustalono m.in., że:

- ✓ zastosowano właściwy tryb postępowania tj. przetarg nieograniczony,

⁴³ Ustaleń dokonano w oparciu o umowy o dofinansowanie zawarte na podstawie wniosków złożonych w 2019 r.

- ✓ ustalenia wartości zamówienia dokonano, na podstawie kosztorysu inwestorskiego, z zachowaniem reguł określonych w art. 32-33 i 35 ustawy PZP.
- ✓ nie stwierdzono przypadków oceny ofert, które powinny zostać odrzucone, lub które nie zostały uzupełnione w terminie wskazanym przez zamawiającego;
- ✓ umowa została zawarta z wykonawcą, którego oferta była najkorzystniejsza według kryteriów określonych w SIWZ, a jej zapisy były zgodne z warunkami wynikającymi ze złożonej oferty;
- ✓ wykonawca wniósł wymagane zabezpieczenie należytego wykonania umowy.

(akta kontroli str. 369-382)

2.7. Na podstawie dwóch zadań dofinansowanych ze środków FDS, objętych szczegółowym badaniem ustalono, że:

- a) zadanie pn. *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Trzebów, gmina Żagań*:
 - wartość zadania - 419.092 zł⁴⁴; dofinansowanie z FDS – 233.713 zł;
 - Gmina otrzymała środki z FDS jednorazowo w wysokości 233.713 zł (tj. 100% przyznanej kwoty dofinansowania), w formie refundacji, w terminie określonym w harmonogramie wnioskowania o środki FDS⁴⁵;
 - podstawą wypłaty środków z FDS był wniosek o płatność końcową złożony po uregulowaniu kwoty należnej wykonawcy za zrealizowane zadanie⁴⁶.
- b) zadanie pn. *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo, gmina Żagań*:
 - wartość zadania 1.278.527 zł⁴⁷; dofinansowanie z FDS – 737.623 zł, ostateczna wartość zadania według kosztorysu powykonawczego wynosiła 1.272.060,07 zł;
 - Gmina otrzymała środki z FDS jednorazowo w wysokości 737.623 zł (tj. 100% przyznanej kwoty dofinansowania), na podstawie wniosku o wypłatę zaliczki złożonego w dniu 10 grudnia 2019 r., w którym wskazano, że jej wydatkowanie zostało zaplanowane na czerwiec 2020 r.;
 - zaliczkę w wysokości 737.623 zł (tj. pełna kwota dofinansowania z FDS) Gmina otrzymała w dniu 24 grudnia 2019 r.; zapłata wykonawcy za zrealizowane prace nastąpiła 19 marca 2020 r. – 639.263,53 zł i 19 czerwca 2020 r. – 632.796,54 zł. Harmonogram wnioskowania o środki FDS⁴⁸ zakładał wnioskowanie o dofinansowania w formie refundacji w lipcu 2020 r.

(akta kontroli str. 130-140, 205-206, 229, 289)

Wójt wyjaśnił, że wniosek o płatność w formie zaliczki został złożony w związku z ustną informacją z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego o konieczności przekazania przyznanego dofinansowania w danym roku. Z informacji tej wynikało, że środki przyznane w 2019 roku, zostały ujęte w planie finansowym FDS na rok

⁴⁴ Wartość zadania według aneksu numer 1 z dnia 30.04.2020 r.

⁴⁵ Załącznik numer 6 do umowy.

⁴⁶ Do wniosku dołączono kopie zapłaconych faktur, potwierdzeń przelewów na rachunki bankowe wykonawców oraz protokoły odbioru wykonanych robót.

⁴⁷ Wartość zadania według aneksu numer 1 z dnia 30.04.2020 r.

⁴⁸ Załącznik numer 6 do umowy.

2019 i muszą być przekazane jednostkom samorządu terytorialnego do dnia 31 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 197-198, 202-204)

- Gmina przekazała Wojewodzie w terminie określonym w § 4 ust. 3 umowy w sprawie dofinansowania kwartalne rozliczenie wykorzystania środków przekazanych z FDS,
- środki FDS przekazane przez Wojewodę były ulokowane na nieoprocentowanym rachunku bankowym.

(akta kontroli str. 127-129, 156-166, 230, 290-293)

Gmina zabezpieczyła w swoim budżecie i przekazała na realizację zadania wkład własny w wysokości wskazanej w umowie⁴⁹. Źródłem finansowania wkładu własnego były dochody własne.

(akta kontroli str. 124-134, 389)

2.8. Stosownie do przepisów art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o FDS oraz postanowień § 8 ust. 1 pkt 2 zawartych umów w sprawie dofinansowania zadań z FDS Gmina prowadziła dla poszczególnych zadań⁵⁰ wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z FDS oraz wydatków dokonanych z tych środków.

(akta kontroli str. 130-134)

2.9. Na podstawie dokumentacji i oględzin realizacji dwóch zadań objętych szczegółowym badaniem, w zakresie zgodności wykonania zadania z postanowieniami umowy o dofinansowanie oraz umowy z wykonawcą, ustalono m.in., że:

- ✓ w jednym przypadku inwestycja została rozpoczęta po upływie 21-dniowego terminu na wniesienie przez właściwy organ sprzeciwu do zgłoszenia o zamiarze wykonywania robót budowlanych, a w jednym przypadku zostało wydane zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu,
- ✓ zamawiający przekazał dokumentację projektową w terminie określonym w umowie z wykonawcą,
- ✓ w przypadku zadania pn. *Przebudowa drogi w Trzebowie* plac budowy został przekazany w terminie określonym w umowie z wykonawcą. Natomiast w przypadku zadania pn. *Przebudowa nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo* plac budowy został przekazany z naruszeniem terminu określonego w §5 ust. 1 umowy zawartej z wykonawcą. Gmina przekazała plac budowy w dniu 9 grudnia 2019 r., podczas gdy określony w umowie termin upłynął 29 listopada 2019 r.

(akta kontroli str. 155, 252-269, 365-368)

Wójt wyjaśnił, że przekazanie placu po upływie terminu wynikającego z umowy nastąpiło na ustną prośbę wykonawcy uzasadnioną brakiem możliwości stawiennictwa w wyznaczonym terminie z powodu wcześniej zaplanowanych działań na innych budowach.

(akta kontroli str. 201-204)

⁴⁹ Wartość zadania Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo zmniejszyła się z 1.278.527 zł (określona w umowie) do kwoty 1.272.060,07 zł (wartość wynikająca z kosztorysu powykonawczego). W związku z powyższym wkład własny zmniejszył się z 540.904 zł (według umowy) do 534.437,07 zł. Nie wpłynęło to jednak na poziom dofinansowania zadania środkami z FDS, który wynosił 737.623 zł (tj. 58% wartości zadania) i nie przekroczył określonego w umowie (tj. 60% wydatków kwalifikowalnych).

⁵⁰ Ustaleń dokonano na podstawie ewidencji prowadzonej dla zadań objętych szczegółowym badaniem.

Przekazanie placu budowy po upływie terminu określonego w umowie zawartej z wykonawcą nie wpłynęło na wywiązanie przez wykonawcę z określonego w umowie terminu wykonania prac.

(akta kontroli str. 365-368)

- ✓ odbiór końcowy robót został dokonany w terminie określonym w umowie z wykonawcą. W trakcie odbioru końcowego ww. zadań nie ujawniono wad,
- ✓ dokonano obmiaru powykonawczego wykonanych prac, a Gmina egzekwowała od wykonawcy dostarczenie wszystkich dokumentów niezbędnych do odbioru robót,
- ✓ w przypadku zadania pn. *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo* w związku z brakiem dostępności zbrojonych płyt ażurowych o zaprojektowanych wymiarach i parametrach, wykonawca wniósł o akceptację alternatywnego rozwiązania w postaci kostki „eko-kwadrat” (koszt jednostkowy m² taki sam jak płyt ażurowych) stosowanej do wykonania powierzchni chłonnych pod ruch kołowy pojazdów bez roszczenia o dodatkowe środki z tytułu wprowadzonej zmiany. Wniosek wykonawcy został zaakceptowany, a na okoliczność przedmiotowej zmiany spisano protokół konieczności na zastosowanie materiału zamiennego⁵¹. Gmina nie powiadomiła Wojewody o dokonaniu zmiany materiału i nie uzyskała akceptacji wymaganej postanowieniami § 2 ust. 6 umowy w sprawie dofinansowania tego zadania ze środków FDS. Kwestia ta została szerzej opisana w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*,
- ✓ zakres zrealizowanych zadań był zgodny z dokumentacją projektową⁵², przy uwzględnieniu zmian, przy realizacji zadania w Tomaszowie, polegających na zastosowaniu materiału zamiennego, co opisano powyżej.

(akta kontroli str. 147-166, 294-308, 333-360, 365-368)

Zgodnie z § 2 ust. 3 umowy o dofinansowanie zadań z FDS otrzymujący dofinansowanie był zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Wojewody o zawarciu umów z wykonawcą i inspektorem nadzoru inwestorskiego⁵³.

Każdorazowo wywiązano się z tego obowiązku. Jednak w przypadku pięciu z ośmiu zawartych umów⁵⁴ stosowna informacja została przekazana Wojewodzie w terminie od siedmiu do 12 dni od jej zawarcia, w przypadku pozostałych umów informacje te były przekazywane po upływie od 37 do 49 dni od ich zawarcia, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 156-176, 231, 270-287)

2.10. W zakresie zapewnienia sprawowania prawidłowego nadzoru nad realizacją robót budowlanych, w ramach przedsięwzięć dofinansowanych środkami FDS⁵⁵, ustalono m.in., że:

⁵¹ Protokół został podpisany przez Wójta Gminy Żagań i inspektora nadzoru inwestorskiego oraz przedstawicieli Wykonawcy.

⁵² W toku oględzin badania poddano takie parametry przebudowanych jak m.in.: długość i szerokość drogi, szerokość chodników, rodzaj nawierzchni jezdni, chodników, dojść do posesji.

⁵³ Załącznik numer 7 do umów zawartych w 2019 r., załącznik numer 6 do umów zawartych w 2020 r. - powiadomienie o podpisaniu umów z wykonawcą i inspektorem nadzoru inwestorskiego - zawierał: datę rozpoczęcia i rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, tryb udzielenia zamówienia, datę podpisania umowy z wykonawcą, datę rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadania wg umowy z wykonawcą, nazwę wykonawcy zadania, wartość umowy z wykonawcą, wartość wydatków niekwalifikowalnych zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, zakres umowy.

⁵⁴ Badaniem objęto cztery zadania, objętem wnioskami złożonymi w 2019 r. Dla każdego zadania zawarto dwie umowy, jedną z wykonawcą i jedną z inspektorem nadzoru.

⁵⁵ Ustaleń dokonano na podstawie dokumentacji dwóch zadań objętych szczegółowym badaniem.

- ✓ zadania były realizowane na podstawie zgłoszenia o zamiarze wykonywania robót budowlanych,
- ✓ dla każdego zadania ustanowiono inspektora nadzoru inwestorskiego, z którym zawarto stosowną umowę⁵⁶,
- ✓ w Urzędzie nie ma dokumentów potwierdzających dokonanie odbioru robót zanikających, ulegających zakryciu na odpowiednich etapach budowy. Stosownie do § 4 pkt c umów zawartych z inspektorem nadzoru inwestorskiego do obowiązków inspektora należało w szczególności m.in. sprawdzanie i odbiór robót budowlanych ulegających zakryciu lub zanikających, jednak nie wskazano konieczności dokumentowania sposobu realizacji ww. zadań. Natomiast stosownie do postanowień § 6 ust. 11 i 12 umów zawartych z wykonawcami zadań: *Przebudowa nawierzchni drogi w miejscowości Trzebów w Gminie Żagań* oraz *Przebudowa nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo* do obowiązków wykonawcy należało m.in. wpisywanie do dziennika budowy terminów robót zanikających oraz robót ulegających zakryciu z wyprzedzeniem umożliwiającym sprawdzenie przez Inspektora Nadzoru oraz przekazanie zamawiającemu dokumentacji powykonawczej wraz z dokumentami pozwalającymi na ocenę prawidłowego wykonania robót zgłaszanych do odbioru⁵⁷. Mimo powyższego od wykonawców ww. zadań nie żądano przedłożenia dzienników budowy.

(akta kontroli str. 177-182, 232-269, 365-368)

Wójt wyjaśnił, że kontrola realizacji zadań przez inspektora nadzoru inwestorskiego odbywała się m.in. przez składanie ustnych relacji Zamawiającemu z przebiegu prac na terenie inwestycji, podejmowanych przez niego działań wobec wykonawców i ich przedstawicieli. Dotychczasowa praktyka współpracy z inspektorem nadzoru wskazywała na sumienną realizację zadań przez niego.

(akta kontroli str. 199-200, 202-204)

W zakresie braku dziennika budowy dla ww. umów podinspektor w Referacie⁵⁸ wyjaśnił, że wynikało to z przeoczenia spowodowanego nadmiernym obciążeniem zadaniami. Jednocześnie pracownik wskazał, że osoby odpowiedzialne za prowadzenie dziennika nie informowały o jego braku.

Wójt złożył tożsame wyjaśnienia w tym zakresie.

(akta kontroli str. 199-200, 202-204, 212)

- ✓ w specyfikacjach technicznych wykonania robót nie określono warunków pogodowych dla realizacji robót drogowych,
- ✓ zamawiający nie zlecał dodatkowych badań jakości wykonanych nawierzchni odcinków dróg i użytych do nich materiałów.

(akta kontroli str. 365-368)

Wójt wyjaśnił, że *jakość zrealizowanych inwestycji oceniano na podstawie przedkładanej dokumentacji powykonawczej, na którą składają się m. in. badania zagęszczenia gruntu pod konstrukcję drogi, atesty i deklaracje użytych materiałów.*

(akta kontroli str. 199-200, 202-204)

⁵⁶ Umowa z dnia 22 października 2019 r. dotycząca zadania: *Przebudowa nawierzchni drogi w miejscowości Trzebów Gmina Żagań*, umowa z dnia 3 grudnia 2019 r. dotycząca zadania: *Przebudowa nawierzchni drogi w miejscowości Tomaszowo w Gminie Żagań*.

⁵⁷ Wymóg prowadzenia dzienników budowy miał wyłącznie charakter umowny (brak obowiązku z przepisów prawa powszechnie obowiązujących - roboty budowlane realizowane na podstawie zgłoszenia zamiaru wykonywania robót budowlanych).

⁵⁸ Do którego zadań należały m.in. sprawy z zakresu realizacji i odbioru inwestycji gminnych dróg publicznych.

2.11. Zarządca drogi nie poinformował użytkowników dróg (dotyczy dwóch inwestycji objętych szczegółowym badaniem) o realizacji zadań z udziałem środków FDS, mimo wymogów w tym zakresie określonych w art. 38 ust. 1 ustawy o FDS oraz § 7 ust. 1 umów w sprawie dofinansowania zadań, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 294-308)

2.12. Gmina przekazała wojewodzie rozliczenia wykorzystania przekazanych środków z FDS⁵⁹ w zakresie finansowym i rzeczowym z zachowaniem terminu określonego w § 4 ust. 5 umowy o dofinansowanie. Rozliczenia te zostały sporządzone rzetelnie i zawierały jedynie wydatki związane z realizowanym zadaniem. Rozliczenie wykorzystania przekazanych środków z FDS na realizację zadania pn. *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Trzebów* nie było korygowane, natomiast rozliczenie zadania pn. *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo* było korygowane, jednak nie miało to wpływu na kwotę dofinansowania⁶⁰.

(akta kontroli str. 230)

Ostateczny koszt realizacji ww. zadań wynosił:

- ✓ *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Trzebów* – 419.091,75 zł (w tym: dofinansowanie z FDS – 233.713 zł tj. 55,8%; wkład własny – 185.378,75 zł tj. 44,2%),
- ✓ *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo* - 1.272.060,07 zł (w tym: dofinansowanie z FDS – 737.623 zł tj. 58%; wkład własny – 534.437,07 zł tj. 42%).

(akta kontroli str. 288)

Rozliczenie zadania pn. *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Trzebów* zostało zatwierdzone - 14.12.2019 r., a zadania pn. *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo* nie zostało zatwierdzone do czasu zakończenia kontroli.

W przypadku ww. zadań nie stwierdzono, że dofinansowanie zostało wykorzystane w całości lub części niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie albo w nadmiernej wysokości.

(akta kontroli str. 230)

2.13. Zadania dofinansowane ze środków FDS objęte szczegółowym badaniem dotyczyły:

- ✓ drogi w miejscowości Trzebów zaliczonej do kategorii dróg publicznych⁶¹,
- ✓ drogi w miejscowości Tomaszowo, która nie była zaliczona do kategorii dróg publicznych. Zadanie zostało oddane do użytkowania w dniu 1 czerwca 2020 r., a rozliczenie dofinansowania zadania zostało przekazane Wojewodzie 3 września 2020 r.⁶².

W związku z powyższym nie upłynął jeszcze określony w 30 ust. 1 ustawy o FDS termin na podjęcie uchwały w sprawie zaliczenia drogi do odpowiedniej kategorii dróg publicznych.

⁵⁹ Ustaleń dokonano na podstawie zadań objętych szczegółowym badaniem w toku kontroli.

⁶⁰ W kol. 3 plan po zmianach w harmonogramie wpisano "0", winno być 737.623 zł; w szczegółowym zestawieniu zapłaconych faktur, w kol. 1 numer faktury i data wystawienia brakowało daty wystawienia faktury – korekta z dnia 25.08.2020 r. na wezwanie LUW. W dniu 03.09.2020 r. sporządzono korektę z własnej inicjatywy w szczegółowym zestawieniu zapłaconych faktur poprawiono datę zapłaty, wpisano 18.06.2020 r.; winno być 19.06.2020 r.

⁶¹ Droga 007422F.

⁶² Korekta rozliczenia, rozliczenie pierwotne przekazano 06.08.2020 r.

(akta kontroli str. 39-57, 230)

Stosownie do przepisu art. 7 ust. 2 ustawy o drogach publicznych Wójt wystąpił (w dniu 7 lipca 2020 r.) do Zarządu Powiatu Żagańskiego z wnioskiem o wydanie opinii w sprawie zaliczenia drogi wewnętrznej w miejscowości Tomaszowo do kategorii dróg gminnych publicznych. Uchwałą z dnia 24 lipca 2020 r.⁶³ Zarząd Powiatu pozytywnie zaopiniował wniosek Wójta.

(akta kontroli str.141-146)

2.14. Realizacja zadań dofinansowanych z FDS objętych szczegółowym badaniem przyczyniła się do uzyskania następujących efektów rzeczowych:

a) *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo:*

- ✓ przebudowano drogę o długości 811,43 m,
- ✓ wykonano jedno nowe przejście dla pieszych,
- ✓ na istniejącym przejściu dla pieszych odnowiono pasy i zainstalowano oznakowanie z systemem zasilania solarnego,
- ✓ przebudowano sześć skrzyżowań oraz zjazdu i dojścia do posesji.

Realizacja zadania przyczyniła się m.in. do:

- podnoszenia standardów technicznych dróg gminnych – drogi gruntowe częściowo utwardzone tłuczniem zostały zastąpione nawierzchnią z kostki „eko-kwadrat”, wykonano pas pieszo-jezdny – dotychczas ruch pieszych odbywał się po gruntowym poboczu,
- zapewnienia spójności dróg publicznych – droga łączy się z drogą gminną, z której można dojechać do drogi krajowej oraz z drogą prowadzącą do terenów inwestycyjnych. Z drogi tej można dojechać do Zespołu Szkół w Tomaszowie oraz kompleksu ORLIK,
- zwiększenie dostępności transportowej jednostek administracyjnych oraz poprawę dostępności terenów inwestycyjnych – obok drogi znajduje się przystanek autobusowy komunikacji zorganizowanej dla dzieci uczęszczających do szkoły, ponadto poprawie uległa dostępność urzędów administracji publicznej dla mieszkańców, zakładów opieki zdrowotnej oraz obiektów sportowych. Droga stanowi dodatkowy dojazd do terenów inwestycyjnych włączonych do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

(akta kontroli str. 294-301, 309-320)

b) *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Trzebów:*

- ✓ przebudowano drogę o długości 280,76 m,
- ✓ przebudowano nawierzchnię chodników⁶⁴ oraz jedno skrzyżowanie z drogą powiatową,
- ✓ nawierzchnię zjazdu na drogę na obszarze bez chodnika wykonano z betonu asfaltowego,
- ✓ nawierzchnię zjazdów przez chodnik wykonano z kostki brukowej, betonowej w kolorze czerwonym,
- ✓ nawierzchnia chodników wraz z dojazdami do furtek została wykonana z kostki brukowej, betonowej w kolorze szarym,
- ✓ wykonano jedno nowe przejście dla pieszych (namalowano pasy).

Realizacja zadania przyczyniła się m.in. do:

- podnoszenia standardów technicznych dróg gminnych – zmieniono nawierzchnię drogi z bitumicznej ułożonej na płytach betonowych na nawierzchnię z betonu

⁶³ Uchwała numer 205/2020.

⁶⁴ O pow. 420 m².

asfaltowego, na odcinku bez chodnika wykonano pobocze z destruktu bitumicznego,

- zapewnienia spójności dróg publicznych – droga rozpoczyna swój bieg od drogi powiatowej, a bezpośrednio z drogi znajduje się zjazd do obiektów użyteczności publicznej,
- zwiększenie dostępności transportowej jednostek administracyjnych oraz poprawę dostępności terenów inwestycyjnych – bezpośrednio z drogi znajduje się zjazd do świetlicy wiejskiej, Ochotniczej Straży Pożarnej, placu zabaw, a obok drogi – przy drodze powiatowej znajduje się przystanek autobusowy. Ponadto droga ta prowadzi do Ośrodka Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych w Żaganiu. Droga ta będzie stanowiła również dojazd do nowo powstającej firmy na terenie miejscowości.

(akta kontroli str. 302-308, 321-332)

2.15. W latach 2019-2020 zadania dofinansowane ze środków Funduszu nie były kontrolowane przez organy zewnętrzne.

(akta kontroli str. 109)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wbrew wymogom określonym w przepisach art. 20 pkt 2 ustawy o drogach publicznych Wójt (*Zarządca dróg gminnych*) nie opracował projektów planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich.

Wójt wyjaśnił, że w Planie rozwoju sieci drogowej ujęto ogólne zasady finansowania, przebudowy, remontu i utrzymania dróg, ponieważ uznano, iż szczegółowe zapisy dotyczące środków finansowych na realizację tych zadań zawiera Wieloletnia Prognoza Finansowa oraz uchwały budżetowe na poszczególne lata. Ponadto Wójt wskazał, że dla większości zadań ujętych w ww. planie nie zostały opracowane dokumentacje projektowe, co uniemożliwia właściwe oszacowanie ich wartości.

(akta kontroli str. 59-60)

W toku kontroli⁶⁵ opracowano plan finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich, w którym wskazano m.in. zadania do zrealizowania, czas realizacji oraz źródła finansowania ich realizacji.

(akta kontroli str. 61-64)

2. Gmina nie posiadała kompletnej i aktualnej ewidencji dróg gminnych, o której mowa w przepisie art. 20 pkt 9 ustawy o drogach publicznych. Stosownie do przepisu § 9 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom⁶⁶ ewidencja obejmuje następujące dokumenty ewidencyjne: książkę drogi i dziennik objazdu dróg.

W Gminie nie założono i nie prowadzono dzienników objazdu dróg, co stanowiło naruszenie wymogu określonego w § 11 rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg – dotyczy wszystkich dróg.

(akta kontroli str. 61-64)

⁶⁵ W dniu 30.07.2020 r.

⁶⁶ Dz. U. z 2005 r. Nr 67, poz. 582.

Podinspektor w Referacie⁶⁷ wyjaśnił, że wynikało to z braku wiedzy o konieczności prowadzenia dziennika objazdu dróg. Jednocześnie pracownik zadeklarował założenie dziennika objazdu.

(akta kontroli str. 194-196)

Wójt wyjaśnił, że przyczyną braku dziennika objazdu dróg była niedostateczna wiedza pracowników odpowiedzialnych za realizację tego obowiązku.

(akta kontroli str. 66-67, 71-74)

Książki drogi nie były rzetelnie prowadzone i aktualizowane w następującym zakresie⁶⁸:

- nie wskazano osoby upoważnionej do dokonywania wpisów w książce drogi, co stanowiło naruszenie wymogu określonego w pkt. I wzoru książki drogi – załącznik Nr 1 do rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg – dotyczy pięciu⁶⁹ z sześciu zbadanych dróg;
- nie uzupełniano wpisów w książce drogi dotyczących wykazów protokołów kontroli (pięcioletnich) stanu technicznego i wartości użytkowej odcinka drogi, co stanowiło naruszenie wymogu określonego pkt. V wzoru książki drogi – załącznik Nr 1 do rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg – dotyczy wszystkich zbadanych sześciu odcinków dróg;
- nie uzupełniano wpisów w książce drogi dotyczących wykazów dzienników objazdów – kontroli stanu technicznej sprawności odcinka drogi (rocznych), co stanowiło naruszenie wymogu określonego w pkt. IV wzoru książki drogi – załącznik Nr 1 do rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg – dotyczy wszystkich zbadanych sześciu odcinków dróg.

Stosownie do § 16 rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg aktualizowania ewidencji dokonuje się na bieżąco, nie później niż do końca pierwszego kwartału każdego roku kalendarzowego za rok kalendarzowy bezpośrednio poprzedzający.

(akta kontroli str. 363-364)

Podinspektor w Referacie wyjaśnił, że przyczyną powyższego było duże obciążenie zadaniami tego stanowiska pracy.

(akta kontroli str. 194-196)

Wójt wyjaśnił, że przyczyną braku wymaganych wpisów w książkach dróg są liczne zmiany kadrowe, a także organizacyjne w merytorycznych referatach, do zadań których przypisano utrzymanie dróg oraz duże obciążenie zadaniami pracownika odpowiedzialnego za utrzymanie dróg gminnych.

(akta kontroli str. 68-74)

3. W przypadku dwóch⁷⁰ z sześciu odcinków dróg (objętych szczegółowym badaniem) nie przeprowadzono w 2019 r. okresowej kontroli rocznej stanu drogi i kontroli pięcioletnich, co stanowiło naruszenie wymogów określonych w przepisie art. 20 pkt 10 ustawy o drogach publicznych oraz w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego.

(akta kontroli str. 363-364)

⁶⁷ Do zadań osoby zatrudnionej na tym stanowisku należało m.in. prowadzenie ewidencji dróg gminnych, obiektów drogowych oraz utrzymanie dróg gminnych.

⁶⁸ Ustaleń dokonano na podstawie sześciu odcinków dróg: 007408F, 005911F; 007414F; 007401F; 007407F, 007422F.

⁶⁹ 007408 F, 005911F; 007414F; 007401F; 007407F.

⁷⁰ 005911 F i 007407F.

Podinspektor w Referacie wskazał, że przeglądy nie zostały przeprowadzone z powodu przeoczenia spowodowanego nadmiernym obciążeniem zadaniami. Wymagany przegląd stanu drogi Pożarów – Gryżyce⁷¹ zostanie przeprowadzony niezwłocznie, natomiast droga Jelenin – Witków⁷² jest aktualnie w trakcie przebudowy. Wymagany przegląd zostanie przeprowadzony niezwłocznie po jej zakończeniu (zakończenie prac przewidziano w październiku 2020 r.).

Wójt złożył tożsame wyjaśnienia w tym zakresie.

(akta kontroli str. 66-67, 71-74, 194-196)

We wrześniu 2020 r. przeprowadzono przegląd roczny i pięcioletni drogi Pożarów-Gryżyce w wyniku którego stwierdzono, że obiekt jest w zadowalającym stanie technicznym i nadaje się do użytkowania. Wymagane prace naprawcze należy wykonać w ramach bieżącej konserwacji.

(akta kontroli str. 187-193)

4. Wójt przekazał Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad informację o drogach publicznych gminnych za 2018 r. na formularzu danych o sieci dróg publicznych poza granicami administracyjnymi miast, który nie zawierał części B (dane dotyczące obiektów mostowych, tuneli i promów) i D (szacunkowa wartość w tys. zł przyrostów i ubytków na sieci dróg publicznych w roku), wymaganych załącznikiem do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych, obiektach mostowych, tunelach oraz promach.

(akta kontroli str. 80-82)

Wójt wyjaśnił, że wynikało to z niedostatecznej wiedzy pracownika na temat realizacji tego obowiązku.

(akta kontroli str. 65, 71-74)

5. Porównanie danych w zakresie długości dróg wykazanych w toku kontroli z danymi wykazanymi w informacjach (formularz danych o sieci dróg publicznych poza granicami administracyjnymi miast) przekazanych do GDDKiA wykazało, że w informacji sporządzonej według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. długość dróg gminnych publicznych zawyżono o 1,544 km⁷³; a w informacji według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. o 1,105 km⁷⁴.

(akta kontroli str. 38, 80-88)

Podinspektor w Referacie⁷⁵ wyjaśnił, że: *informacja za 2019 r. sporządzona została na podstawie danych za 2018 r., które potraktowałam jako dane wyjściowe i naniósłam zmiany, które nastąpiły w 2019 r. Rozbieżności między danymi wykazanymi w informacji przekazanej do GDDKiA, a danymi wykazanymi w toku kontroli wynikają z błędów rachunkowych popełnionych przeze mnie przy sporządzaniu informacji do GDDKiA. Pracownik wskazał również, że do ewidencji dróg wykorzystywany jest program Rejestr dróg, który jest przestarzały i nie jest możliwe wprowadzenie do niego aktualnych danych oraz pozyskanie z niego informacji o drogach w układzie niezbędnym do sporządzenia informacji przekazywanej do GDDKiA. Jednocześnie pracownik zadeklarował skorygowanie Informacji przekazanych do GDDKiA.*

(akta kontroli str. 194-196)

⁷¹ Numer drogi 007407F.

⁷² Droga numer 005911F.

⁷³ W informacji przekazanej do GDDKiA podano długość dróg ogółem – 89,121 km, w toku kontroli podano – 87,577 km.

⁷⁴ W informacji przekazanej do GDDKiA podano długość dróg ogółem – 88,682 km, w toku kontroli podano – 87,577 km.

⁷⁵ Pracownik nie sporządzał informacji za 2018 r.

Wójt wyjaśnił, że rozbieżności te wynikają nierzetelnych danych wyjściowych w ewidencji dróg prowadzonej w nieaktualnym programie Rejestr dróg oraz częstych zmian kadrowych na stanowisku pracy, do którego zadań przypisano utrzymanie dróg, w tym sporządzanie informacji przekazywanych do GDDKiA. W kolejnych latach odpowiedzialni pracownicy wypełniali na bazie danych z tej ewidencji formularz za dany rok, korygując właściwe dane o zmianach w stanie dróg na tabelach danych sporządzanych na roboczo poza programem ewidencyjnym. W wyniku czego przypuszczalnie doszło do rozbieżności w zakresie długości w poszczególnych klasach dróg i parametrów technicznych nawierzchni.

(akta kontroli str. 68-74)

6. W dniu 1 kwietnia 2019 r. Starosta Żagański zatwierdził projekt stałej organizacji ruchu dla zadania pn. *Przebudowa nawierzchni drogi w miejscowości Trzebów w gminie Żagań* i określił przewidywany termin jej wprowadzenia do 30 czerwca 2020 r. Mimo upływu ww. terminu stała organizacja ruchu na tej drodze nie została wprowadzona.

(akta kontroli str. 100-108)

Wójt wyjaśnił, że organizacja ruchu nie została wprowadzona z uwagi na to, że okres zimowy nie sprzyjał wprowadzeniu oznakowania poziomego drogi z uwagi na panujące warunki atmosferyczne, natomiast w okresie późniejszym pracownik, do zadań którego przypisano m.in. utrzymanie dróg gminnych w powodu dużej liczby realizowanych przez niego zadań przeoczył fakt, że organizacja ta nie została wprowadzona.

(akta kontroli str. 66, 71-74)

W dniu 10 września 2020 r. Starosta Żagański zatwierdził projekt stałej organizacji ruchu dla zadania pn. *Przebudowa nawierzchni drogi w miejscowości Trzebów w gminie Żagań* i określił przewidywany termin jej wprowadzenia do 30 września 2020 r.

(akta kontroli str. 215-226)

W toku kontroli umieszczono znaki drogowe i wprowadzono oznakowanie poziome zgodne z wymogami określonym w projekcie stałej organizacji ruchu zatwierdzonym przez Starostę Żagańskiego. Stosownie do § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem pismami z dnia 17 września 2020 r. zawiadomiono Komendę Powiatową Policji i Starostwo Powiatowe w Żaganiu o wprowadzeniu stałej organizacji ruchu na tym odcinku z dniem 24 września 2020 r.

(akta kontroli str. 215-226, 387-388, 412-415)

7. Zgodnie z § 2 ust. 3 umowy o dofinansowanie zadań z FDS otrzymujący dofinansowanie był zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Wojewody o zawarciu umów z wykonawcą i inspektorem nadzoru inwestorskiego⁷⁶.

Na podstawie wniosków złożonych w 2019 r. Gmina otrzymała z FDS dofinansowanie realizacji czterech zadań. W przypadku każdego zadania zawarto jedną umowę z wykonawcą i jedną umowę z inspektorem nadzoru inwestorskiego (łącznie osiem umów). W przypadku trzech umów Gmina nie wywiązała się z obowiązku niezwłocznego poinformowania Wojewody

⁷⁶ Załącznik numer 7 do umów zawartych w 2019 r., załącznik numer 6 do umów zawartych w 2020 r. - powiadomienie o podpisaniu umów z wykonawcą i inspektorem nadzoru inwestorskiego - zawierał: datę rozpoczęcia i rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, tryb udzielenia zamówienia, datę podpisania umowy z wykonawcą, datę rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadania wg umowy z wykonawcą, nazwę wykonawcy zadania, wartość umowy z wykonawcą, wartość wydatków niekwalifikowalnych zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, zakres umowy.

o zawarciu umowy. Informacje te zostały przekazane Wojewodzie po upływie od 37 do 49 dni od zawarcia umowy⁷⁷.

(akta kontroli str. 156-176, 231, 270-287)

Inspektor w Referacie⁷⁸ i Wójt wyjaśnili, że wynikało to z nadmiernego obciążenia zadaniami pracownika.

(akta kontroli str. 183-186, 199-200, 202-204)

8. Gmina nie powiadomiła Wojewody o zmianie zakresu rzeczowego zadania, w tym zmianie materiałów budowlanych (zastosowano materiał zamienny tj. zamiast płyt ażurowych zbrojonych kostkę „eko-kwadrat”) i nie uzyskała akceptacji Wojewody wymaganej postanowieniami § 2 ust. 6 umowy numer 27/20/7/2019 z dnia 22 października 2019 r., której przedmiotem było dofinansowanie zadania pn. *Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tomaszowo* ze środków FDS.

(akta kontroli str. 147-154, 156-166)

Inspektor w Referacie⁷⁹ wyjaśnił, że nie posiadał wiedzy o zastosowaniu materiału zamiennego przy realizacji tego zadania.

(akta kontroli str. 183-186)

Wójt wyjaśnił, że pracownik realizujący zadanie inwestycyjne nie posiadał wiedzy o konieczności informowania o zmianie materiałów w toku inwestycji pracownika odpowiedzialnego za realizację obowiązków wynikających z umowy o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 208-209)

W toku kontroli przedłożono Wojewodzie wniosek⁸⁰ o akceptację zmian w zakresie rzeczowym zadania.

(akta kontroli str. 383-384)

9. Wbrew wymogom określonym w art. 38 ust. 1 ustawy o FDS oraz §7 ust. 1 umów w sprawie dofinansowania zadań Gmina nie informowała użytkowników drogi o realizacji zadań (objętych szczegółowym badaniem w toku kontroli) z udziałem środków FDS za pośrednictwem tablicy informacyjnej.

(akta kontroli str. 156-176, 294-308)

Podinspektor w Referacie⁸¹ wyjaśnił, że nie wiedział o obowiązku umieszczenia tablic.

(akta kontroli str. 212)

Wójt wyjaśnił, że wynikało to z przeoczenia, będącego wynikiem podziału zadań związanych z uzyskaniem dofinansowania oraz przygotowaniem i realizacją inwestycji między dwa stanowiska pracy.

(akta kontroli str. 213-214)

W toku kontroli, tj. w dniach 25 i 29 września przeprowadzono oględziny dróg objętych szczegółowym badaniem i stwierdzono, że umieszczono na nich tablice

⁷⁷ 37 dni – 1 umowa, 41 dni – 1 umowa i 49 dni – 1 umowa.

⁷⁸ Do zakresu czynności tej osoby przypisano m.in. sporządzanie wniosków, dokumentacji w zakresie pozyskiwania, wykorzystywania, rozliczania środków pomocowych oraz ich monitorowanie.

⁷⁹ Do zakresu czynności tej osoby przypisano m.in. sporządzanie wniosków, dokumentacji w zakresie pozyskiwania, wykorzystywania, rozliczania środków pomocowych oraz ich monitorowanie.

⁸⁰ Załącznik numer 7 z dnia 23.09.2020 r.

⁸¹ Do zadań osoby zatrudnionej na tym stanowisku należała m.in. realizacja i odbiór inwestycji gminnych dróg publicznych.

informacyjne o realizacji zadań z udziałem środków FDS, zawierające wymagane elementy.

(akta kontroli str. 385-386, 412-415)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

1. Prowadzenie ewidencji dróg w sposób rzetelny i odpowiadający przepisom ustawy o drogach publicznych i rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg.
2. Przeprowadzanie okresowych kontroli stanu dróg w terminach określonych w Prawie budowlanym.
3. Przekazywanie do GDDKiA rzetelnych informacji o sieci dróg publicznych.
4. Niezwłoczne przekazywanie Wojewodzie informacji o zawarciu umów z wykonawcą i inspektorem nadzoru inwestorskiego, zgodnie z postanowieniami umów o dofinansowanie z FDS.
5. Informowanie Wojewody o zmianach zakresu rzeczowego zadania, zgodnie z postanowieniami umów o dofinansowanie z FDS.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 9 października 2020 r.

Kontroler
Anna Huziej
główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektora
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis